

Українські інтелектуали бачать довгий і тяжкий шлях до самостійності

Ньюарк, Н.Дж. — Газета „Стар Леджер“, в інформації Патриції Каппон, повідомила у числі з 16-го березня, що українські інтелектуали, передбачають довгий і тяжкий шлях до самостійності України. Не слід виключати, що Україна, використовуючи теперішню відлигу і сприятливу ситуацію в СРСР, проголосить, як прийде слушний час, свою незалежність, як це зробили литовці, заявив один з п'ятих інтелектуалів напередодні конференції в Ратгерському університеті в Ньюарку, яка обговорювала теперішню ситуацію в Україні.

Більшість населення української ССР із своєю довгою історією переслідування, вважає, що питання суверенності є з однієї сторони важливе, а з другої небезпечне, — заявив Роман Федорів, головний редактор журналу „Дзвін“ (колиш „Жовтень“). „Ми не можемо сказати, що Україна буде черговою республікою, — заявив Федорів, — бо наступним напевно будуть Естонія і Латвія, але прийде час і на Україну... Україна має специфічні проблеми. На багатьох територіях населення має дуже низьку національну свідомість“.

Інший гість з України, професор економіки і директор Інституту для Студій Менеджменту в Києві, Олег Білорус, заявив, що „Україна є живим серцем Союзу“, Борис Рогоза, редактор „Літературної України“, натякав на те, що українці можуть навіть взяти до уваги пропозиції Михайла Горбачова „про

справжню федерацію, базовану на договірній системі у якій кожна республіка буде суверенною, не на папері, але в дійсності“.

Дмитро Гродзінський, спеціаліст атомової енергії, який турбується долею хворих в наслідок чорнобильської катастрофи, член Академії Наук, звернув увагу, що Україна відроджується в повному розумінні цього слова. Доказом цього можуть послужити вибори з 4-го березня, у яких поважну перемогу здобули кандидати Демократичного Блоку не зважаючи на негативну поставу Комуністичної партії. Під час конференції Іван Дзюба, відомий автор і літературний критик, член Спілки Письменників України, обговорював проблему зросту національної свідомості і не менш важливі справи національних меншин в Україні.

Під час розмови гостей з України з кореспондентом згаданої газети були присутні Тарас Гунчак, професор історії Ратгерського університету, і Роман Воронка, професор математики в Технологічному інституті в Нью Джерсі.

ЛЕШАТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ ВІДКРИЛИ

Ю.П. — Управу Карпатського Лешатарського Клубу (Нью Йорк) повідомляє своїх членів та пригласити, що заплановані на суботу 24-го березня 1990 р. в Гантері, Н.Й., річні лешатарські змагання не відбудуться.

Сан Дієго допомагає дітям Чорнобиля

Сан Дієго, Каліф. (О.С.). — На початку лютого тут в українській громаді створився Комітет Допомоги дітям Чорнобиля. Як відділення загально-українського фонду в ЗСА, комітет звернувся до членів громади в справі допомоги жертвам Чорнобиля.

Одноразово надіслано інформації про переведення цієї допомоги в інших громадах та недавній транспорт медиків і необхідних предметів в Україну.

Очолив комітет Аскольд Гайвас. Заступниками обрали д-р Зірку Снігурович та Олександра Скопа; касир — Михайло Костка, секретарі: Олександр Герге і Михайло Малий. Окремі доручення виконуватимуть Надія Хам, Вікторія Девис і Ярослав Сисин; Контроль на комісії: Борис Іванович, Марія Рітча і Богдан Креер.

На протязі короткого часу зібрано біля 3,000 дол., які відразу переслано на загальний фонд допомоги.

Запланували курси для закордонних студентів

Едмонтон, Альта. — Альбертський та Львівський державні університети створили спільну програму, яка дозволить студентам впровадити трих місяців в 1991 році вивчати українську мову та літературу в Україні, отримуючи за це кредити у своїх університетах.

Програма, про яку з Львівським університетом домовився проф. Олег Глиницький з департаменту славянських і східноєвропейських наук Альбертського університету, складатиметься із трьох курсів: сучасна українська мова, сучасна українська проза та зайняття з метою практичного засвоєння мови. Заплановано 15 викладових годин кожного тижня. Програма відкрита для всіх студентів коледжів і університетів, не зважаючи на краї-

Комітет розпочав заходи поширення збірки на місцеве американське довілля та звернення до фармацевтичних та інших підприємств.

ЗБОРИ „САМОПОМОЧІ“ У ФІЛЬДЕЛЬФІ

Філадельфія. — Тут у неділю, 25-го березня, о год. 2-й по полудні в залі УК-ОЦентру відбудуться річні загальні збори Української Федеральної Кооперативної „Самопоміч“.

ВИСТАВКА В. ВАСІЧКО

Нью Йорк. — Об'єднання Мистців Українців Америки влаштує виставку картин митної техніки Володимира Віри Васічка, відкриття якої відбудеться в неділю, 25-го березня, о год. 1-й по полудні в Галерії ОМУА, 136 Друга авеню. Виставка буде відкрита в будні дні від год. 6-01 до 8-01 вечора, а в суботу і неділю — від 1-01 до 8-01 вечора і триватиме до 1-го квітня.

Курси триватимуть від 7-го лютого до 7-го травня 1991 року у Львівському університеті. Аплікації приймаються до 17-го квітня 1990 року.

За інформаціями слід писати до: Chairman, Department of Slavic and East European Studies, University of Alberta, 450 Arts Building, Edmonton, Alta. T6G 2E6, Canada.

ЗБОРИ „САМОПОМОЧІ“ В НЬО ЙОРКУ

Нью Йорк. — Тут в неділю 25-го березня, відбудуться річні загальні збори членів Федеральної Кредитової Кооперативної „Самопоміч“. Початок зборів о год. 2:30 по полудні у великій залі Академії св. Юра, 215 Схід 6-та вул.

Ганнуса Сверстюк померла

Ганнуса з матір'ю Марією незабаром після приїзду до ЗСА

Філадельфія. — Ганнуса Сверстюк, якій 2-го травня сповнилося 6 чотири роки, померла тут у п'ятницю, 16-го березня, після довгого лікування на раковину в мозку. Тиждень перед смертю Ганнуса була в комі і перебувала вдома.

Ганнуса — це перша українська дитина — жертва катастрофи в Чорнобилі, яка приїхала в липні 1988 року на лікування до ЗСА.

Похорон відбудеться в понеділок, 19-го березня, з української православної церкви св. Володимира у Філадельфії на український православний цвинтар св. Андрія у С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Дітройтська Округа готується до Конвенції СВА

Дітройт. — Головна управа Союзу Українок Америки повідомила на сторінках преси, що XXII Конвенція СВА відбудеться в дні 26-28-го травня 1990 року в метрополії Дітройту.

Господарем конвенції буде Дітройтська Округа СВА. Конвенційний комітет, який складається з 32-ох осіб, очолила Наталя Гевко, перша містоглова округної Управи, її заступницею — Ліда Колодич, секретарі: кореспондентка на — Ірина Прийма, протоколярка — Ольга Гриньків, касирка — Дарія Дудра. Поодинокі комісії очолила адміністраційну — Марта Іванович (53-й В'їдділ), реєстраційну — Анна Гаврилюк (45-й В'їдділ), бенкетову — Дарія Конюх (45-й В'їдділ), програмову — Рома Дигдало (76-й В'їдділ), пресову та зовнішніх зв'язків — Ліда Лазуренко (45-й В'їдділ), транспортну — Ольга Іванович (53-й В'їдділ), домівок — Марта Шехович (45-й В'їдділ), виставкову — Марія Ткачук (96-й В'їдділ).

Конвенція є великою подією для Округи. Щоб її належно підготувати, Конвенційний комітет відбуде часті засідання та є в постійному контакті з Екзекутивою СВА.

Конвенція відбудатиметься в модерному готелі Радісон у Савтілді, Миш. Учасники конвенції матимуть нагоду оглянути домівок СВА, якою Округа дуже гордиться, як також український центр у Воррені. Доїзд з готелю до українського центру є дуже догідний — 15 хвилин автострою. Плануються відвідати церкву св. Йосафата, яку розмовляють іконописець Юрій Козак, „Українське село“ — дім для старших віком, кредитівки „Самопоміч“ і „Будучність“ галерію „ЕКО“. Після оглядин відбудеться зустріч учасників конвенції з громадянином на вечір в Українському Культурному Центрі. Там гості зможуть оглянути виставку, яка буде влаштована з нагоди конвенції місцевих мистців: Едварда Юрія і Яреми Козаків, Михайла Дмитренка, Християна Наганів, Галини Конопиди, Юрія Крохмалюка і Романа Бараника. Також буде виставлена колекція

фії на український православний цвинтар св. Андрія у С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

У глибокому смутку залишилися батьки Ганнусі, д-р Андрій і Марія Сверстюки, бабусі Лілія і Таміла, дідуся Євген і Петро, тітки Віра і Катерина. Замість квітів на могилу родина просить складати пожертви на Фонд ім. Ганнусі Сверстюк для порятунку дітей Чорнобиля: St. Vladimir Ukrainian Orthodox Church, 6729 N. 5th St., Philadelphia, Pa. 19126.

лялюк у народних одягах, які виготовили члени 81-го В'їдділу. Вечірня імпреза в Українському Культурному Центрі є призначена на товариську зустріч у приємній атмосфері.

Святочний бенкет відбудеться в неділю, 27-го травня, в елегантній залі готелю Радісон і матиме репрезентативний характер. В ньому візьме участь громадянство Дітройту.

Конвенція не відбуватиметься лише для товариських зустрічей. Крім організаційних справ буде багато цікавих доповідей, панелів, дискусій.

Л. КОСТЕНКО І М.БОГАЧЕВСЬКА- ХОМ'ЯК ОТРИМАЮТЬ НАГОРОДИ

Вашингтон. — Тут в неділю, 25-го березня, у Джорджтаунському університеті відбудеться церемонія вручення літературної і наукової нагород Фонду Омеяна і Тетяни Антоновичів за 1989 рік Ліні Костенко і Марті Богачевській-Хом'як. Початок церемонії о год. 4-й по полудні. Вступ — 20 дол. Дохід призначений на Стипендійний фонд Вашингтонської Групи, яка разом з Фондацією Антоновичів влаштує церемонію і прийняття. Зголошуватися слід до 20-го березня: Орієнція Пилишенко (708) 671-1452.

ПАНЕЛЬ НА ТЕМУ ПРОБЛЕМ В УКРАЇНІ

Чикаго. — Чикагський осередок Товариства Сприяння Народному Рухові України за Перебудову влаштує в суботу, 24-го березня, панель на тему: „Проблеми України сьогодні і завтра“, на якому виступлять дітя Руку з України. Доповідатимуть: Борис Рогоза — „Українська преса в обличчя перебудови“, Олег Білорус — „Можливості економічної перебудови і реформ“, Іван Дзюба — „Параметри культурного відродження“. Панель відбудеться в аудиторії собору св. Володимира і Ольги. Початок о год. 6-й вечора. Вступ — 10 дол., студенти — 5 дол.

В РУМУНІІ ВІДРОДЖУЄТЬСЯ КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА

Ватикан. — Папа Іван Павло II призначив 12 католицьких єпископів на керівні церковні посади в Румунії. Таким чином, в Румунії офіційно відроджується Католицька Церква, яка зазнала переслідувань і врешті була заборошена комуністами понад 40 років тому.

Представник Ватикану Гоакін Наварро назвав цю подію одним з найбільших досягнень Католицької Церкви і висловив надію, що дипломатичні стосунки Румунії з Ватиканом, розірвані у 1950 році, будуть найближчим часом відновлені. Г. Наварро повідомив, що представники румунського духовенства запросили Папу відвідати Румунію, але конкретна дата цієї візити покищо не встановлена.

Легалізація Румунської Католицької Церкви стала можливою в результаті того, що румунський уряд офіційно скасував декрет 1948 року про відокремлення церкви від держави.

Майже 2,000 будинків католицьких храмів були скасовані державою, багато священників, які не хотіли примиритися зі сва-

волею влади, були кинуті до в'язниць. Однак, не зважаючи на репресії, Румунська Католицька Церква весь цей час продовжувала існувати нелегально, в „катакомбних“ умовах.

Двоє з 12 новопризначених єпископів мають понад 70 років, що перевищує звичайний „пенсійний“ вік католицьких священників. Вони призначені Папою на нинішні посади на знак визнання їх видатних заслуг перед Церквою. Обох їх переслідувала румунська влада і багато років вони пробули у в'язниці. Однак вони не відмовилися від своїх переконань і продовжували відправляти Богослуження і виступати з проповідями, постійно перебуваючи під загрозою нового ув'язнення.

За останній рік Ватикан відновив дипломатичні відносини з Польщею і Мадяриною. Найближчим часом Папа має намір з тією ж метою відвідати Чехо-Словаччину. Наступними країнами, які відновлять дипломатичні відносини з Ватиканом, будуть, мабуть, Румунія і Советський Союз.

Письменники критикують партапарат і покірну йому пресу

Київ. — Газета „Літературна Україна“ ч. 9 за 1990 р. опублікувала звернення до ЦК КПУ від партійного комітету Київської письменницької організації, де він рішуче виступив проти насильств партійних апаратчиків на керівні посади в видавництвах та редакціях газет і журналів; проти заперечення Центральним Комітетом КПУ керівників галузевих і літературних видань; проти обов'язкового погодження з апаратчиками ЦК усіх матеріалів, які надходять до друкованих органів; проти партійних інструктажів наказового характеру редакторам літературно-художніх видань і видавництва; проти ідеологічного монополізму партапарату на інформацію взагалі.

Партійний комітет письменників різко засудив шовіністичну антиукраїнську настанову покірних партапаратчиків газет: „Правда України“, „Робітничка газета“, „Прапор комунізму“, „Радянська Україна“ та деяких районних газет, котрі постійно виступають з нападками на неформалів, змальовуючи їх екстремістами. Ці газети висловлюють колонізаторські позиції шовіністичних кіл і на суверенітет України.

„Незалежно від того, що винних серед так довго і цілеспрямовано упереджуваних неформалів? Це — неприпустимо і страшно, бо вочевидь нагадує трезниничний чад неземнованості сталінської душогубки. І нам, комуністам, вельми прикро усвідомлювати, що поприхачами тієї людожерної машини без жодних моральних гальм виступають деякі друковані органи Центрального Комітету Компартії України, а також окремі обласні, міські та районні газети“.

Письменники у зверненні до ЦК КПУ.

Партійний комітет київської письменницької організації рішуче протестує проти керівництва літературною і пресою Компартії, яка скомпрометувала себе антидемократичною спрямованістю. У зверненні сказано, що партія, яка, використовуючи монополне право на істину й інформацію, „дезінформувала громадськість“ і „деморалізує людей“, бере на себе також відповідальність перед народом.

ПОЧИНАЮЧИ ВІД 1935 РОКУ, вчені мріють про перетворення водню на метал з надзвичайними властивостями.

Минулого тижня вчені-фізики Американської спілки фізиків почули оптимістичний та надійний звіт д-ра Го-Кванг Мао та д-ра Расселл Гемлі з Карнегі інституту у Вашингтоні. Вони, найпростіший з усіх елементів, легкий газ, який у звичайних умовах в реакції з повітрям формує вибухову суміш. При температурі нижче абсолютного нуля він переходить до рідкого стану та із зменшенням температури твердне. Теоретичні вивчення атомової будови водню вже 55 років тому передбачали, що в умовах надзвичайного тиску водень перетворюється в метал. Вчені вперше, що навіть після зниження тиску водень залишиться у формі металу та при кімнатній температурі стане суперпровідником. В кінці 1970-х років вченим Карнегі інституту вдалося створити умови позаземного тиску, які перевищували тиск атмосфери в 2,5 мільярда разів.

Вчені Каліфорнійського університету в Дейвисі розвинули нову технологію попереднього визначення генетичних рис худоби, що дає можливість планувати ще перед народженням продуктивність худоби в напрямку, наприклад, більшої продукції молока або м'яса. Тепер вчені-генетики вводять досягнення своїх вивчень у практику. Нова технологія, яку вони аплікують на коровах, спрямована на продукцію молока з найкращими якостями для виробництва сиру. Нова технологія молекулярної біології, яка практикується тепер на худобі, ідентична методам, які вчені використовують для фіксування генів, які викликають хімію фібрових тканин або анемію в зародку людини. Нову технологію розвинув д-р Джун Модрано та д-р Естуардо Егвальєр-Кордова.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ у вівторок, 13-го березня, заявив, що він далі підтримує своє становище з минулого тижня щодо планів уряду Ізраїля творити нові поселення у східній частині Єрусалима. А на дальшій провокації на питання в цій справі на пресовій конференції він заявив, що більше не буде коментувати з уваги на теперішні політичні проблеми в Ізраїлі.

КОНСЕРВАТИВНІ ПАРТІЇ ЗДОБУЛИ ПЕРЕМОГУ У СХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ

Берлін. — Консервативні партії, а зокрема Християнсько-демократична партія, яку у передвиборчій кампанії активно підтримував канцлер західнонімецького уряду Гельмут Коль, здобули, несподівано для багатьох політичних спостерігачів, велику перемогу у парламентарних виборах і дістала мандат продовжувати переговори про об'єднання Німеччини.

У перших вільних виборах від 1933 року, східна частина Німеччини ясно і недвозначно проголосувала за об'єднання своєї країни, не тільки географічним, але також політичним й економічним, висловивши при тому велике довіря до тих політичних партій, які на заході вели успішну під кожним оглядом політику відродження Німеччини і включення її в інтегроване життя Заходу.

Згідно з повідомленням виборчої комісії, яка подала до відома ще не цілком докладні виследи виборів у понеділок, 19-го березня, об'єднані консервативні партії „За об'єднання Німеччини“, отримали 48,1 відсотка голосів, або інакше 193 місця в парламенті на усіх 400. Це не умовно важне іх формувати самим уряд, але у спілці з іншими співзвучними політичними партіями вони матимуть більшість. Друге місце здобула Соціал-демократична партія, яка вела перед у передвиборчій кампанії і яку вважають тепер „непопулярною партією“. На диво комуністи здобули третє місце.

Переможці, тобто партія християнських демократів,

були перші, які запропонували творення коаліційного уряду з участю усіх політичних партій, включно із соціал-демократами. Ібратім Биме, керівник Соціал-демократичної партії також заявив під час телевізійного інтерв'ю, що його партія зацікавлена в коаліції, особливо тепер коли рішається доля об'єднання Німеччини й економічної відбудови, радше злиття економічних структур обидвох частин Німеччини та інтеграція Східної Німеччини з Європейським економічним союзом.

Канцлер Г. Коль заявив в Бонні, що він дуже задоволений вислідом виборів і атмосферою, яка там на Сході існує, тяготною до об'єднання усіх політичних сил під час формування нового уряду. Без сумніву вибори у Східній Німеччині матимуть позитивний вплив у ФРН в грудні 1990 р. Християнські демократи планують затримати за собою урядову коаліційну більшість, щоб таким чином спришшити об'єднання Німеччини заки на сході уряду в Бонні партія користується великою популярністю.

Найбільш розчарований вислідом виборів був колишній канцлер Вільі Брандт, почесний голова Соціал-демократичної партії у ФРН і НДР, який заявив, що ще тому кілька тижнів „ніхто не думав про 80 місць у парламенті для соціал-демократів. Ми були переконані у великій перемозі у Східній Німеччині“, — заявив Брандт.

У Москві відкрився американський культурний центр

Вашингтон. — У понеділок, 26-го лютого, в Москві почалися американсько-советські переговори про об'єднання інформації, на яких обговорюються дві нові культурні угоди між Советським Союзом і З'єднаними Штатами Америки. Президент Джордж Буш і генеральний секретар Михайл Горбачов підпишуть ці угоди на червневій зустрічі на вершині.

Між іншим, передбачається відкриття американського культурного центру у Москві і советського — у Вашингтоні. Директор Інформаційного агентства ЗСА (ЮСІА) Брус Гелб повів домів агентство АП, що советська сторона, як можна зрозуміти, погодилася на те, щоб у Москву приїхав другий кореспондент „Голосу Америки“. Вважається, що цю посаду займе нинішній ньюйоркський кореспондент російської редакції „Голосу Америки“ Александр Батчан.

Москва погодилася на збільшення кількості примірників журналу „Америка“, що розповсюджується на території СРСР. Тепер советська влада дозволить розповсюджувати в країні 150,000 примірників журналу, що його видає ЮСІА.

За словами Б. Гелба, совети також погодилися припинити радіопересилання, які вони ведуть на середніх хвилях з території Куби.

Якщо перша угода, що обговорюється на переговорах, стосується відкриття культурних центрів у Москві і Ленінграді, то друга стосується пропозиції Дж. Буша про „відкриті землі“, мається на увазі його заклик до скасування більшості обмежень на поїздки дипломатів і журналістів обох країн відповідно по території СРСР і ЗСА.

Як зауважує агентство АП, нинішні переговори відбуваються в більш дружній атмосфері, ніж два роки тому, коли попередник Гелба Чарльз Вік демонстративно покиннув зал засідання після того, як совети обвинуватили американських вчених у створенні вірусу АІДС.

Американські представники роками протестували проти советської дезінформації, найбільш яскравим прикладом якої був згаданий епізод з АІДС.

У СВІТІ

ШІСТЬ МІСЯЦІВ ПІСЛЯ ТОГО, як ЗСА та Японія започаткували переговори в справі глибоко закорінених торговельних труднощів, обидві країни не є вдоволені взаємними концесіями. Крім того японці побоюються, що самі переговори погіршують напруження. Представники розпочали переговори у вересні минулого року з вірою в те, що це вперше дві найбільш економічні потуги візьмуться за розв'язання кожного пункту окремо та усунуть „основні перешкоди“ у справі американських імпорту до Японії. Цей підхід до справи взято під увагу, аж тоді як обидва уряди прийшли до переконання, що десятилітні переговори та валютні перебудови не увінчалися успіхом і не зменшили американського торговельного дефіциту з Японією.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ В БОННІ, столиці Західної Німеччини, союзники Другої світової війни та Західна і Східна Німеччини відідали своє перше офіційне засідання в справі об'єднання. На цьому ж засіданні рішено допустити Польщу на наради коли будуть обговорювати справу кордонів. Сам цей факт, що таке схвалення зроблено, вказує на те, яким важливим є це спірне питання. Після цілоденного засідання високопоставлених урядовців закордонних міністерств обидвох Німеччин, ЗСА, Англії, СРСР і Франції, головний західнонімецький делегат Дітер Каструп заявив, що учасники „погодилися запросити Польщу, як тільки почнуть дискутувати над справами, які торкатимуться її кордонів“.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1983

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montross Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda, (201) 434-0237 U.N.A. (201) 451-2200

Бюро УНЧ у Вашингтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription: 1 year — \$40.00 6 months — \$22.00 3 months — \$12.00
U.N.A. members 1 year — \$15.00 Change of address — \$1.00 Make
check or money order payable to "Svoboda"

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

„Суперпрезидент“

Як можна було сподіватися Михайл Горбачов отримав всі поширені права і компетенції президента СРСР, що їх вимагав Проголошення Литовської державної незалежності приспівало цей процес. Дводенні наради Конгресу народних депутатів були вивчені лавиною слів. Були між промовцями смішки, як історик Юрій Афанасьєв, які без обиняків порівнювали президентуру з таким правами, як їх жадав Горбачов з режимом Леніна-Сталіна. Найцікавішими були ті депутати, які з жalem стверджували, що „громадський лад розвалюється“, але вони вбачали в тому стані розквітання ладу в імперії — доказ на потребу одноособового лідера. Деякі промовці журилися, що якийсь майбутній наступник Горбачова використає свої надмірні, конституційно надані йому права для проголошення своєї диктатури, себто панування без жодного парламенту. Вони бідкали, що зміна конституції у користь президента загирює „баланс сил“. Але ніхто не подавав якоїсь альтернативи. У цьому й сила Горбачова. Хоч за різно п'ять років своєї влади він ані на йоту не поправив економічної ситуації, хоча для цього обрали були його на партійного генсека, він зберігає свою владу: бо ніхто з його правих чи лівих критиків немає ніякого власного плану, як вийти з ситуації.

Дебати над отими вимогами Горбачова виявили виразно, що розлітається імперія, збудована на гнилих фундаментах царату плюс гнилі фундаменти періоду „воюючого комунізму“. Бо з історичної перспективи, яка вже тепер виразно зарисовується, поширювання збройною силою кордонів імперії коштам всіх країн і народів, які у 1917 року проголосили були свою державну волю, — вся та, за офіційною термінологією „вітчизняна війна“, не була закріпленням імперії. Це був розбій, який у всесвітній історії був уже не раз і завжди обертався вістимами проти авторів розбою. Заведення колективізації сільського господарства в Україні у роках 1930-31 було з погляду Лазаря Кагановича успіхом, — але винищення цілої хліборобської верстви і бивство сьоми мільйонів людей — перекресило назву України, як „житниці Європи“ і наслідок того злочину відчувається по нинішній день — в Україні і поза нею.

Західні засоби масової інформації назвали Горбачова „суперпрезидентом“. Це глумлива назва, яка підкреслює, що в нього — влада більша від усіх інших президентів світу. Дивним збігом обставин — у цьому самому дні, коли всі часописи у широкому світі принесли вістку про „перемогу“ Горбачова у Конгресі народних депутатів, у вівторок, 13-го березня ц.р., президент Джордж Буш перервав у Білому Домі пресо-ву конференцію. На запит одного журналіста, чи правдою є, що між секретарем оборони Чейні і директором Сі-Ай-Ей Вебстером є поважні різниці поглядів щодо дальшого зберігання великої збройної сили, Буш спростував: у обміркуванні кожної державної проблеми мусять бути різні погляди, але немає розбіжності думок у тому, що в сучасній дуже пливливій міжнародній ситуації з невідомим завтрашнім днем — мусить бути збережена оборонна сила Заходу. Про СРСР не згадувалося, але кожному було ясно, що Президент має на увазі Советський Союз. Не йдеться про те, що СРСР не всилі провокувати війну, коли нема запасів харчів для війська і коли великий знак запиту висить над дисципліною та безздатністю советської армії. Ідеться про те, що Евразія стоїть на порозі хаосу з прерізними можливостями. Ані Світовий банк не дав ще сотика позички Советському Союзу, ані поза кількома винятками не кваліфікує західний фінансово-промисловий світ з інвестиціями до СРСР. Всі чекають на дальші тамошні події. Ніхто з 2,500 членів конгресу не знав, як цей суперпрезидент використовуватиме свої нові величезні права.

Ніколи не треба робити помилки з недоцінюванням інтенцій противника Горбачов прагне зберегти імперію. Але він достаточо інтенгентний, щоб не дискредитувати себе в очах Заходу, що його страшенно потребує. Але він не тільки диктатор, але й ще прихильник „твердої руки“. Нічого не можна виключати на 100 відс., але і в математиці і в політиці існує „рахунок вірогідності“. На червень передбачений приїзд Горбачова до Вашингтону. Три місяці — це короткий час для підготовки такої подорожі. Ледве чи Горбачов, людина з високою освітою, захоче перекреслити весь політичний успіх із зустрічі біля Мальти. Разом із призначенням Горбачова збільшення прав — заведено партійний плюралітет. Як він діятиме. Навіть суперпрезидент не зможе заборонити вернення пар і часувати вибори між теорією і практикою буває велика різниця.

Кореспондент газети „Вашингтон Пост“ Дейвід Ігнатус опублікував розповідь колишнього майора КГБ Віктора Івановича Шеймова, який втік до ЗСА 1980 року після десятирічного мовчання. Він розкриває обставини своєї втечі на Захід й також багато секретних відомостей про методи діяльності КГБ. Втеча Шеймова була старанно приховуваною таємницею. Знаючи методи КГБ, майор завчасно підготував серію доказів, котрі після їх знищення наводили б на думку, що він і члени його родини вбиті. Шеймов працював у Восьмому головному управлінні КГБ і був добре ознайомлений з системою кодування документів у советській розвідці. Він належав до невеликого кола осіб, які мали доступ до важливих інформацій. Заявивши, що „жоден секрет не бував вічним“, майор Шеймов вирішив оприлюднити деталі втечі та висловити своє ставлення до розвитку американсько-советських відносин. Перейти на Захід, розповідає Шеймов, спонукала його подія, що сталася у Варшаві 1979 року. Генерал, який очолював польську резидентуру КГБ, викликав на розмову майора Шеймова, але розмова ця була перервана появою „майора Соловйова“, що приніс шифровану телеграму з Москви. В телеграмі була вся одна фраза: „Найдіть можливість налагодження близького фізичного контакту з Папою“. Дешпу підписав тодішній голова КГБ СРСР Юрій Андропов.

„Всі добре зрозуміли, що це означає, — сказав

Недавно подали ми на сторінках „Свободи“ короткі інформації про економічний викид народного господарства України, з наведеними статистичними даними про низький рівень заробітної плати, незадовільний стан наукових кадрів, капітальні вкладення у житлове будівництво тощо. Багато важливих інформацій советська статистика засекречує, зокрема дразливе питання взаємовідносин України з іншими республіками, зокрема з Росією. Про це ми й інші економісти України писали вже неодноразово, видано на цю тему низку праць українською і англійською мовами.

У зв'язку з гласністю ця ситуація поволі змінюється і час від часу на сторінках советської преси зустрічаємо цікаві і нерідко для нас трагічні інформації у відношенні до економіки України, зокрема тепер, у зв'язку з підготовкою до XXVIII-го з'їзду КПСС та недавню відбуту пленуму з головиним виступом Горбачова про можливість многопартійної системи та іншими справами, що тут не місце їх обговорювати. Тижневик „Літературна Україна“ містить у кожному числі дискусії громадських діячів України на різні цікаві теми, в тому числі і також про господарські проблематику та сучасний стан України.

Восьмого лютого ц.р. на сторінках журналу появилася цікава стаття відомо-

Наталія Оскола

РОЗПОВІДЬ ПРО СЕКРЕТНУ ДІЯЛЬНІСТЬ КГБ

Шеймов. — Це означало, що вони вирішили вбити Папу. Генерал, з яким я тоді розмовляв, сказав, що після такої операції доведеться перебити всіх полків, або забратися геть із Польщі. Неудовольнені Андропова вже й раніше було висловлено тому ж таки президентові КГБ в Польщі в телеграмі, де було сказано: „Як ми могли допустити обрання громадянина соціалістичної країни на Папу?“ Генерал, як це водиться в КГБ в СРСР взагалі, звалив усе на свого римського колегу.

Шеймов народився 9-го травня 1946 року в інтелігентній московській родині. Батько був інженером, мати — лікар. Закінчивши середню освіту, пішов до військово-технічної школи, де готували фахівців з ракетної та космічної техніки, яку закінчив 1969 року. Працював у надзвичайно секретному науково-дослідному інституті ч. 50. Цей інститут підлягає міністерству оборони і опрацьовує способи використання космічного простору в мілітарних цілях, пояснив Шеймов і додав, що він також брав участь у розробці програми, яка передбачає знищення чужих космічних об'єктів.

В КГБ працював з 25-го року життя, розшифровуючи коди. Від 1974 року він працював у штаб-квартирі Першого головного управління КГБ в Ясеневі під Москвою, де йому доручили сортувати всю інформацію, що надходила від

закордонних служб. Короткі звіти про все, що надходило з-за кордону він готував для членів Політбюро.

Шеймов повідомив, що в КГБ цілком серйозно обговорювали можливість операції з метою перебити ноги відомому танцюристів-атікачів Рудольфу Нуреву, який дозволяв собі на Заході на антисовєтські висловлювання. Планувалося також убивство втікача Юрія Носенка.

Від 1976 року В. Шеймов працював за кордоном. Особливо відзначився в Пекіні, де йому вдалося виявити як саме китайська розвідка стежить за советською амбасадой. Того ж року він отримав звання майора.

Розповів Шеймов і про те, як готувався Ю. Андропов до захоплення влади після смерті Брежнєва, яка здавалась тоді неминучою. Пілот, танкісти і піхотинці КГБ були викликані до Москви для отримання спеціальних інструкцій, а на політзаняттях їх наставляли, що вони не підкоряться ні партії, ні урядові, а в першу чергу лідеру КГБ. Шеймов розповів, що він вихований советською системою і тому був відданим комуністом і щирим патріотом. Та що вище він просувався в службі, то частіше нашоухувався на протиріччя між советськими гаслами і діями КГБ, бо теоретично КГБ має захищати народ, але практично всі дії його спрямовані проти

народу та й проти всього світу. Це призвело до того, що Шеймов, за його словами, вирішив завдати комуністичній системі максимальний шкод.

Очевидно він досяг цієї мети, бо Ігнатус пише, що один з представників Адміністрації Дж. Буша, ім'я якого він не називав, сказав, що Віктор Шеймов „вніс значний вклад у поліпшення національної безпеки нашої країни“.

Під час однієї з поїздок за кордон Шеймов зумів відірватися від своїх наглядів і звернувся до амбасаді ЗСА, де коротко повідомив про себе і сказав, чого він хоче. 16-го травня 1980 року його з дружиною і дитиною таємно вивезли з Москви працівники Сі-Ай-Ей. Прибувши до ЗСА, він жив у засекреченому місці. При собі мав посвідчення офіцера КГБ ч. 04035. Тепер йому 43 роки. На Заході він відомий під літературним псевдонімом Віктор Орлов.

Як свідчить Шеймов, один із внутрішніх напрямків діяльності КГБ є широке проникнення в надра російського православного духовенства. Одного разу Шеймову доручили підібрати ряд молодих офіцерів щоб рекомендувати їх для вступу в духовні семінарії. Як сказав колишній розвідник, це було одне з найогидливіших доручень, які йому доводилося виконувати. У зв'язку з перебуванням багато пишуть про зміни в церковній ієрархії, але Шеймов переконаний, що все це нічого не означає, окрім того, що стеження і тиск з боку КГБ посилюється.

(Закінчення на стор. 4)

Богдан Винар

ЕКОНОМІЧНА ЕКСПЛУАТАЦІЯ УКРАЇНИ

а) Плачінда вимагає прийняття законів про приватну власність на землю з таким формуванням: „земля належить місцевим Радам, які передають її у відношеннях з правом спадкоємності, й безплатне користування тим, хто хоче і може її обробляти“. Автор наводить, що нині у приватній власності є 3 відсотки сільськогосподарських угідь, що дають 28-30 відс. усієї гуртової продукції сільського господарства (а овочі і фрукти 50-52 відс.). Якщо передати у приватне користування 6 відс. землі, продовольчу програму можна буде розв'язати, 9 відс. приватновласницьких угідь нагодують Україну.

г) Середньомісячна зарплата в Україні 211 крб., робітники 155, колгоспники — 126. Всього річний рівень середньомісячної зарплати вносить для колгоспників 196 крб. і таку експлуатацію українських трудових кадрів слід негайно припинити.

г) 39 відсотків з податку з обороту забирається з України у союзний бюджет, з Молдавії — 31, Російської республіки — 29, Азербайджану — 19, Білорусі — 14, а з решти республік нічого. Цю грабницьку практику слід припинити і цих 39 відс. тобто 7.8 млрд. крб. по-

вернути Україні на будівництво доріг, шкіл тощо.

У дальшому Плачінда говорить про набір до армії (беруть одинаків, що навіть за царської Росії не роблють), подає програму порятунку Дніпра із сусом Київського і Канівського водоводів, подає ряд цікавих даних про існуючу радіацію, Донбас, рад справшишого культурного значення тощо. Більшість статистичних даних, що їх наводить Плачінда, до того часу не було відомими тут закордоном.

До речі, подібних вісток приносять „Літературна Україна“ більше. Ще один малий приклад. З допису Віктора Костюченка (там же, стор. 2) довідуємося, що за одну тону доносного вугілля Україна отримувала з братів п'ять-сім пар „колготок“ (райтуз), а за одну тону прокату — три коробки парфумів. І автор питає чи є на світі хоч одна держава, яка себе поважала, щоб отак розпоряджалася своїми національними ресурсами. Автор пропонує обмінювати за український вугілля та прокат — лір, що його так бракує на Україні, до часу як буде створене в Україні своє виробництво.

Факти колоніального вискусу України стають з кожним місяцем більш відомими серед широких кіл українського населення. Не менш цікавими є воєні для української діаспори, зокрема тих людей, які відвідують Україну.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Оксана Бригун-Соколик

В. Нечена в Торонто

У лютому у Бішоп Марко школі відбувся надзвичайний концерт. Чому надзвичайний? Василь Нечена грав на інструментах, які ми ще тут не чули в концертній формі. А саме: кобзи і на лірі. Він знаменито грає на обидвох інструментах і має дуже приємний голос. Увесь дохід з концертів пішов на потреби хворих дітей Чорнобиля посередництвам Ю Х-у (а не уряду). Дійсно були всі дані, щоб зала була переповнена.

Василь Нечена народився на Чернігівщині. З дитинства навчався музики і співав, пізніше навчався в Чернігові в Музичній школі гри на скрипці. Закінчив музичну школу як співак і хорист диригент. Василь Нечена — представник чернігівської кобзарської школи. Збирає, обробляє маловідомі думи, легенди, перекази і пісні. Збирає також зразки народних авшівок та костюмів. Проєктує костюми ансамблям та одиницям, а свої концерти виконує у власноручно виготовлених костюмах. Нечена — це артист Чернігівської обласної філармонії. Переможець 7-го Міжнародного Фолклорного Фестивалю Придніпрянських країн. Дипломат і та II Українських Республіканських Конкурсів вокалістів. Виступав з концертами в Німеччині, Сінгапурі, Чехо-Словаччині, Австралії.

Програма концерту в Торонто була дуже цікава. Перша частина були присвячені Шевченкові. Мистець виконав твори до слів Шевченка, або про Шевченка, або ті, які любив Шевченко... Музичні твори були пов'язані мистецьким словом, або розповідями.

„Шевченко був лицарем справжнім і мудрець великий...“

„Ой, Морозе...“ „Я піде з села...“ „До скіди сонця воду брала, в барвінку купала...“ „Із-за моря, із-за кручі...“ „Ти чуєш, як шу-

Мистецький вечір Василя Нечени — це вклад у торонтоську Шевченкіану, це гордість за високу класу нашої народної музики. Це шире мистецьке переживання.

Вітай, мадонно, ти, що ласки повна та одбавлена поезією, де слово чисте, дума безгріховна; ми оживаєм мовою твоєю.

Благословенний плід твого слова і вся краса, що створена тобою; божествена й любовнолюбна мова, де поселилась радість із журбою.

Красує в головному вітарі, хоч не мадонна, не пречиста діва, а трубадур, що словотворчі дива влітає в поетичні тропарі.

Іриней Верес

Акафіст для Ліни Костенко

Вітай, мадонно, ти, що ласки повна та одбавлена поезією, де слово чисте, дума безгріховна; ми оживаєм мовою твоєю.

Благословенний плід твого слова і вся краса, що створена тобою; божествена й любовнолюбна мова, де поселилась радість із журбою.

Красує в головному вітарі, хоч не мадонна, не пречиста діва, а трубадур, що словотворчі дива влітає в поетичні тропарі.

У ДАМАСКУ СТОЛИЦІ Сирії минулого тижня міністер закордонних справ Фарук аль-Шараа зустрівся із колишнім президентом ЗСА Джиммі Картером і повторив ще раз про зобов'язання Сирії в допомозі звільнення іноземних закладників, яких тримають у Лівані. Він заявив кореспондентам, що Сирія буде продовжувати свої „інтенсивні намагання“ у звільненні закладників. Дж. Картер відбуває тепер тур по Близькому Сході, яку розпочав у Єгипті. Він відвідає Сирію, Йорданію та закінчить її в Ізраїлі, вивчаючи ситуацію можливостей для перемир'я на тих територіях, зокрема ізраїльсько-палестинського конфлікту. Він ствердив, що провідники Сирії енергійно працюють над розв'язанням питання закладників.

після 1956 року запозив розслідування такої можливості. Деякі версії, більшість залишилися. Почали запускати кориня, одружувалися, старалися про нащадків, сіяли, орали, збирали. А земля тут добра, товста не така як в Бескидах. Але не свою!

Лемки, побіч білорусинів і українців належать до Польського Автокефального Костюла, незалежної від закордонних впливів, костюльної православної організації. Священник легницької парафії Василь Литвинюк каже, що немає сумніву, що головна, завдяки спільній вірі вдалося десятиліттями захотати, а навіть, закріпити найкращі традиції і культуру народів і етнічних груп, кілька тисяч членів яких творять його парафію. Крім легницької, в обсягу адміністративних меж північно-воєвєдства (області) є ще кілька парафій, кожна з подібним кількісним числом практикуючих.

Хоча трапляється, що між поодинокими народними групами доходить часами до словних непорозумінь, а й буває, що і до білок, головна, якщо мова про найвідповіднішу пору відправ в єдиній легницькій церкві, о. Василь не трактує цих конфліктів поважно. „То чисто людські відрухи — твердить“. Найважливіше не, що парафія лугувітурський зв'язок. З нього власне, зі слів проповіданих священниками, любови, черпали і черпають силу до життя, не лише перетривання. Православна Церква не ділить людей за національністю. Її ціллю є єдність в любові до Бога. А крім цього тих людей лугувітурський — дуже тяжкі переживання.

Адам Барна, пам'ятаючи часи акції „Висла“ з 1947 року, підтверджує ці слова. Так. Єдиною остесою нашої культури і традиції була і є Православна Церква.

Закінчення буде.

„ДВАДЦЯТЬ П'ЯТЬ СЛІВ“

(Друкуємо переклад Ісидора Пасиченського із статті Януся Брошкевича п.з. „Двадцять п'ять слів“. Лемки опинилися на західних землях без права повороту в рідні сторони. Стаття ця появилася у газеті „Пшегльонд Тогодні“, ч. 333 (385) 1989 рік. — Ред.)

Загублене, серед долинсько-шлеських лісів і піль, село Р має те все, що село повинно мати: дорогу, костюль, цвинтар, господу і склеп Г.С. Жителів, то не багато-зазедь кількадесят чисел. Солтис не мусить перемишувати пам'яті, коли приходиться стягати податки. Село має придорожню капличку, але іншу від мазовських, монопольських чи опольських. Під стіжковим дахом піднісена ікона. Сумні очі святого звернені на долину, розкинену по долині, на став, озеро в якому відбивається блакитне небо, на золотий пиліок, що висить у повітрі після живи рипаку.

Для людини у воянному береті млі відвідани були повною несподіванкою. Але навіщо то панові? Стільки літ минуло! Навіщо роз'являти рани?

Вкінці рішається. — Ходім досередини — запрошусь. — Вліт і якось то було. Приїхали моторами, тягарівками! Люди виходили з хат, приглядалися. Але недовго. — Запитують: куди хочете? На західні землі, чи до руських? Ну і що тут відповісти, коли вони всі з карабанами?

Половина села, а пакували скоро, в кількох годинах сиділи на тягарівках. Потім — в „ешелон“ і зачали ми

гонити заходче сонце... Вже за нами карпатські полонини, земля батьків. Люди забламучені, малоосвічені, думали, що до Америки везуть або ще гірше, що каратимуть за співпрацю з УПА. А ми як між молотом і ковалем. Часи були тяжкі. Безпошадні. Від війська і від українців. — А що ми майже українці, хоч лемки, но то нас паціфікували і одні і другі. Прийшов час вивозу. По селі залишилися рештки забудуваних, — тільки пару, зірваних з ланцюха, псів вило в корчах. До виття чути у сні, ще сьогодні, по стількі літах.

— Внаслідок, проведеної через війська, в рамках т.з. акції „В“, на західних землях опинилися тисячі людей. Без права повороту в свої родинні сторони. Від віків Карпати були місцем народних непорозумінь. — Немає цілі пригадувати домашній війни, що була в роках 1945-48, на землях південнозахідного закутка території Польщі. Паціфікація, проведена в рамках акції „В“ охоплювала, крім лемків, також українців. І їх ніхто не питає, чи хотів залишитися на власній землі. Тоді головною ціллю було позбавити УПА суспільно-господарського заплиця. Немає цілі згадувати війну? Може й нема. Але це що сталося, запекло нехитістю, часом ненавистю і почуттям кривди осіло на серцях. Мусять і живуть з тим! Чоловік, котрий вдова зняв потом просяклий вояннич, дивиться у кут кімнати на домашній вітальник з іконами. — Тут жерла, як той пек. Легкого життя не було. На цій землі, яка — для мене не є батьківщиною, а і не буде і для синів, — не одному, в тамтих часах, сльози капали з очей, — а і Бог з уст виривався. Сусіди „бандерівцями“ нас називали, по п'яному в господі питали: „Скільки поляків ти зарізав? Не робили жодної різниці. Я не ходив до костюла, бо був лише один — католицький. І то вже за пліт викидало. Інша мова також! Наша на „своє“ з'явилася їм, коли Гомуля

Українська громада відзначила посадики Нью Гейвену

Василь Гіна (ліва) і Михайло Мовчан вручають нагороду призначення Б'яжі Дієто.

Український Комітет Політичної Дії в Коннектикуті спеціальною плякеткою нагородив посадики Нью Гейвену Б'яжі Дієто.

Ця людина після 10-ти років служби громаді на пості посадики вирішила більше не кандидувати та піти на заслужений відпочинок. Але продовж цих 10-ох років українська громада Нью Гейвену в його особі знаходила широго приятеля та відданого зверхника української справи в Мській управі. Саме за його вирозуміння, підтримку та прихильності Український Комітет Політичної Дії вирішив вручити Б'яжі Дієто цю особливу нагороду, якою досі було нагороджено тільки дві інші особи: губернатора Вілліама О'Ніла та сенатора Джозефа Гарпера.

Обраними вручати плякетку були Михайло Мовчан, голова комітету в Коннектикуті, і член Василь

Гіна з Нью Гейвену та Орест Дубіно, однак цей останній не міг бути присутнім при врученні плякети.

На плякетці виписано: „Український Комітет Політичної Дії в Коннектикуті нагороджує Б'яжі Дієто, посадики Нью Гейвену, цією плякеткою за його сильну, активну підтримку та прихильність до українсько-американської громади Коннектикуту. Многая Літа!“

Український Комітет Політичної Дії має свій осідок у Нью-Гейвені, Конн., а його завданням є інформувати українську громаду про цих політичних діячів, які є нашими приятелями та підтримують почини української громади. М. Мовчан, голова комітету, стверджує, що „не є важливим до якої партії є приналежні наші приятелі в уряді, раз вони нас підтримують, то треба їм дати призначення і висловити вдячність“.

Д-р Я. ІСАЄВИЧ В ІНСТИТУТІ ІМ. В. ЛИПІНСЬКОГО

У п'ятницю, 19-го січня, в Східно-європейському Дослідному Інституті ім. В. Липинського у Філадельфії відбулася доповідь проф. Ярослава Ісаєвича на тему: „Суспільна структура і державний устрій Галицько-Волинського князівства“. Д-р Ісаєвич є директором Інституту суспільних наук Академії наук УРСР у Львові та гостем-професором українського Гарвардського дослідного інституту в цьому академічному році. Гостя з України представив проф. Ярослав Пеленський, директор Інституту ім. В. Липинського.

У своїй дуже цікавій доповіді д-р Ісаєвич нагадав, що, на думку деяких істориків, „зародком держави“ вже було племінне князівство дубів, яке в VI - VII століттях займало територію північних Холмщини і Волині. Одним з його політичних осередків стало старовинне місто, рештки якого збереглися під землею в селі Зимо поблизу міста Володимир. Археологічні розкопки, що їх проводив д-р В. Ауліч з Інституту суспільних наук у Львові, показали, що тут не лише розвивалося ремесло й торгівля, а й був постійний військовий гарнізон і, очевидно, також центр адміністративно-судової влади. Це чи не найстарше слов'янське місто з числа відомих нині: більш давнього поселення з ознаками міста на Сході Європи не знайдено.

Подібними до дубівського були також князівства полян, сіверян, уличів, деревлян та інші. Київська держава сформувалася як своєрідне об'єднання таких племінних князівств, кожне з яких ще довго жило своїм власним життям.

В середині XII ст. на землях, які раніше належали дубівцям, виникло Волинське князівство, а Галицьке — на землях наддністрянських тиверців і карпатських (східних) хорватів. Після їх об'єднання Галицько-Волинське князівство (XIII — перша половина XIV ст.) стало важливим чинником міжнародної політики в Східній та Центральній Європі. Суспільна структура і політичний лад князівства мали чимало питомих, слов'янських рис і в той же час відображали тісні культурні взаємини як з Візантією, так і з латинським Заходом. У житті краю велику роль відігравали бояри, вільні селяни, міщани, які мали самовраді громади вже в XIII ст. З числа князів слуг, воїнів та збудівних боярів

пізніше витворилася дрібна прикарпатська шляхта, яка прибрала собі герб „Сас“. Отже цілком хибним є твердження польських істориків, що ці шляхтичі привадували з Польщі або Сеньгору.

Доповідач розповів про адміністративний апарат в столиці князівства в осередках областей. Іноземні володарі вважали Галичину королівством вже на початку XIII ст. Міжнародне визнання цього факту було підтверджено, коли Данило Галицький коронувався отриманою від римського папи короною. Королем себе титулував і володар Галичини-Володимирію Юрій I (1301-1315).

Проф. Ісаєвич сформулював такі атрибути державності як королівська корона Данила, герби Волині (вершини на коні) й Галицької землі (лев). Він підкреслює, що багато форм державного устрою Галицько-Волинського князівства мали згодом великий вплив на формування устрою в Київській Русі. Незабаром у Гарвардській бібліотечі давнього українського письменства (серія англійських перекладів) вийде нове, доповнене видання цієї цінної пам'ятки у перекладі проф. Юрія Перфецького. Крім цього проф. Ісаєвич повідомив своїх слухачів, що недавно відновлено львівське Наукове товариство ім. Шевченка збирається надрукувати найповніше видання грамот галицько-волинських князів, яке буде включати і репродукції пергаментових галицьких грамот з архіву в Кенігсберзі (тепер у Берліні). Ця публікація, яку опрацював д-р Олег Купчинський із львівського Інституту суспільних наук, допоможе нашим і чужинцям вченим в їх студіях над історією Галицько-Волинської держави.

На закінчення доповідач підкреслює, що Галицько-Волинське князівство було важливим етапом в історії української державності.

Після доповіді були питання від присутніх, які започаткував проф. Я. Пеленський, господар цього дуже вдалого вечора, а після питань і жвавої дискусії відбулася гостина у заряді Ірини Медухи.

Майже після півстолітньої перерви у Львові знову відновлено діяльність славного і заслуженого для української науки Наукового Товариства ім. Т. Шевченка. Про це детально розповіли на зборах українського громадянства 11-го лютого ц.р. в залі ім. Митрополита А. Шептицького в Пармі, Огайо, гості з України: заступник голови НТШ в Україні проф. Ярослав Ісаєвич та його дружина мгр Оля Ісаєвич.

Зборами, які були скликані з ініціативи Комітету Фонду Катедри Українознавства та Українських Злучених Організацій (УЗО), провадив активний суспільно-громадський діяч та голова комітету Фонду Катедри Українознавства мгр Василь Лагошнік. З його вступного слова слухачі довідалися, що проф. Ісаєвич народився в Стрию і закінчив історичний факультет Івано-Франківського Педагогічного інституту. Спочатку проф. Ісаєвич працював у Львівському Університеті та Івано-Франківському Педагогічному інституті, а тепер працює в українській Академії Наук у Львові. В жовтні минулого року його було обрано заступником голови відновленого НТШ у Львові, головою якого є член-кореспондент АН УРСР Олег Романів.

Серед праць, які вийшли з-під пера проф. Ісаєвича, є книжка про першого українського вченого Юрія з Дрогобича (XV ст.), про початки українського державства. В минулому році Львівський Університет видав його працю „Літературна спадщина Івана Федорова“. В травні 1988 року на запрошення директора конгресової бібліотеки проф. Биллінгтона проф. Ісаєвич прибув до Америки на наукову конференцію до Вашингтону. Впродовж двох семестрів він викладав на відділі славистики Гарвардського Університету, а тепер працює як гість Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету над підготовкою чергових

У Львові відновлено діяльність НТШ

14-го січня 1940 року діяльність НТШ у Львові була заборонена і все майно Товариства включено до музейних і книжкових фондів було передано вищезгаданому „Філіялові“, тобто, фактично, в руки окупанта.

Як і можна було сподіватися, не вдалося відновити діяльність НТШ у Львові після приходу нових „визволителів“ — німецьких окупантів. Як сказав Я. Ісаєвич, навіть клопотання в цій справі світової слави німецького фізика Макса Планка були безуспішними.

Українська наука лише тоді зможе по справжньому розвинутися, коли вона буде вільною від всіх і всяких чужинських „опікунів“. А тому, що сучасна київська Академія Наук та її філіали є під постійним наглядом партійних бюрократів, які виконують накази з Москви, тому користуючись сучасною „відлигою“ в СРСР, наші науковці на своїх зборах у Львові 21-го жовтня минулого року ухвалили відновити діяльність НТШ, яка впродовж останнього півстоліття була цілковито припинена. Правда, в після-воєнний період наші вчені, продовжуючи традиції НТШ, в різних країнах свого поселення організували наукові осередки під тією самою назвою. Але це вже було поза межами батьківщини.

Як підкреслює проф. Ісаєвич, головним завданням відновленого НТШ у Львові і далі буде діяльність українства в широкому розумінні цього слова. 16-го березня мають відбутися чергові збори НТШ у Львові, де має бути обговорено багато інших важливих справ щодо його діяльності. Але вже тепер Товариство має на меті видати багато важливих праць, в тому числі кілька томів праць про українську еміграцію, зокрема, про українських поселенців в Америці. Але для цього потрібна відповідна матеріальна база, якої, на жаль, НТШ погано не має. Наприклад, воно і далі міститиме лише в декількох примірниках у Львові.

Присутня на доповіді дружина Я. Ісаєвича мгр Оля Ісаєвич поділилася із слухачами своїми поглядами на справу шкільної освіти в СРСР. Викладаючи хемію в школі, вона бачить, що якість навчання там з кожним роком все більше занепадає. Одна з причин цього полягає в тому, що

кожний рік едмонтонський хор „Дніпро“ підготує річні концерти, які цікаві своєю програмою підбором пісень та виконавцями. У 1988 році хор „Дніпро“ успішно виконав вчорашній в Канаді ораторію „Неофіти“, муз. Маріа Кузана за однойменним поємом Т. Шевченка. В 1989 році, до 175-річчя з дня народження Тараса Шевченка, хор „Дніпро“ підготував концерт у великому театрі, програма якого складалася виключно з творів різних композиторів до поєму Тараса Шевченка.

Цього року хор „Дніпро“ підготує для едмонтонської публіки концерт вокально-симфонічний музики.

У цьому році хор „Дніпро“ запросив до спільного виступу хор Українсько-Канадського Оперного Товариства з Торонто та 10 бандуристів з Капелі ім. Т. Шевченка з Дітройту. В концерті виступлять близько 100 хористів, які з симфонічною оркестрою виконають твори: увертюру з опери „Тарас Бульба“ Миколи Лисенка „Туман хвилями лягає“ з опери „Утоплена“ Миколи Лисенка „Вечірній“ з опери „Катерина“ Миколи Аркаса „Палай, палай“ з опери „Купало“ Анатолія Вахнянина „Загрімлих понад степом грози“ з опери „Перша весна“ Германа Жуковського „Коломийки“ з опери „Украдене щастя“ Юлія Мейтуса, молитву „Владика неба і землі“ з опери „Запорожжя над Дніпом“ Семена Гулака-Артемовського. В першій частині кон-

церту симфонічна оркестра вперше на американському континенті виконає Київську симфонію найстарішого сучасного композитора України Андрія Штогарева та симфонічний твір одного сучасного молодого композитора.

Концерт відбудеться в суботу, 9-го червня ц.р. в Ювільській аудиторії.

Концертом диригуватиме маестро Володимир Колесник.

Квитки можна тепер купити у членів хору „Дніпро“, а відтак у всіх BASS outlets.

Марія Дитиняк

Хор „Дніпро“ підготує вокально-симфонічний концерт

Кожного року едмонтонський хор „Дніпро“ підготує річні концерти, які цікаві своєю програмою підбором пісень та виконавцями. У 1988 році хор „Дніпро“ успішно виконав вчорашній в Канаді ораторію „Неофіти“, муз. Маріа Кузана за однойменним поємом Т. Шевченка. В 1989 році, до 175-річчя з дня народження Тараса Шевченка, хор „Дніпро“ підготував концерт у великому театрі, програма якого складалася виключно з творів різних композиторів до поєму Тараса Шевченка.

Цього року хор „Дніпро“ підготує для едмонтонської публіки концерт вокально-симфонічний музики.

У цьому році хор „Дніпро“ запросив до спільного виступу хор Українсько-Канадського Оперного Товариства з Торонто та 10 бандуристів з Капелі ім. Т. Шевченка з Дітройту. В концерті виступлять близько 100 хористів, які з симфонічною оркестрою виконають твори: увертюру з опери „Тарас Бульба“ Миколи Лисенка „Туман хвилями лягає“ з опери „Утоплена“ Миколи Лисенка „Вечірній“ з опери „Катерина“ Миколи Аркаса „Палай, палай“ з опери „Купало“ Анатолія Вахнянина „Загрімлих понад степом грози“ з опери „Перша весна“ Германа Жуковського „Коломийки“ з опери „Украдене щастя“ Юлія Мейтуса, молитву „Владика неба і землі“ з опери „Запорожжя над Дніпом“ Семена Гулака-Артемовського. В першій частині кон-

церту симфонічна оркестра вперше на американському континенті виконає Київську симфонію найстарішого сучасного композитора України Андрія Штогарева та симфонічний твір одного сучасного молодого композитора.

Концерт відбудеться в суботу, 9-го червня ц.р. в Ювільській аудиторії.

Концертом диригуватиме маестро Володимир Колесник.

Квитки можна тепер купити у членів хору „Дніпро“, а відтак у всіх BASS outlets.

Марія Дитиняк

Хор „Дніпро“ підготує вокально-симфонічний концерт

Кожного року едмонтонський хор „Дніпро“ підготує річні концерти, які цікаві своєю програмою підбором пісень та виконавцями. У 1988 році хор „Дніпро“ успішно виконав вчорашній в Канаді ораторію „Неофіти“, муз. Маріа Кузана за однойменним поємом Т. Шевченка. В 1989 році, до 175-річчя з дня народження Тараса Шевченка, хор „Дніпро“ підготував концерт у великому театрі, програма якого складалася виключно з творів різних композиторів до поєму Тараса Шевченка.

Нове число

„Нотаток з Мистецтва“

На радість шанувальників рідного мистецтва з'явилася, хоча з запізненням, довгоочікуване 28-ме число журналу „Нотатки з Мистецтва“.

Цьогорічна вступна стаття Святослава Горинського наводить перші прояви виходу в світ творів сучасних митців України, як самостійної групи, а не включеної в збірні союзи виставки, де їх національність не є згадана. Відмічаючи стилістичні мистецькі притаманності картин тринадцятих митців, які були виставлені в Нью Йорку, зауважує, що із незрозумілих причин не включили були такі картини таких загальнознайомих митців, як Заливаха і Гуменик.

Він порушує також актуальну справу виставок картин митців діаспори в Україні. У зв'язку з цим нагадується звернення „Товариства культурних зв'язків з українцями за кордоном „Україна“, в якому говорилось про „прилучення до збереження нашої національної мистецької і культурної спадщини“.

„Великою спробою повернення на Україну творів мистецтва“, — закликала звернення, яке поновилося в жовтневому числі „Сучасності“ за 1988 рік. Але як тривожним і болячим було читати листа до Бориса Олійника групи працівників Львівського музею, де говорилось не тільки про варварське знищення творів мистецтва за часів директорства Ю. Гошка, але також про пізніше систематичне розкрадання дорожніх коштів, унікальних експонатів та появу музейних речей з Лаврівського музею церкви св. Софії в акціонерному домі Сотбі в Нью Йорку, передана на продаж торговельно-спільною з Москвою. Як зауважує Горинський, не було у перепродажі експонатів з кремлівських чи загорських соборів. Тому він приходить до слушного заключення, що справа повороту віднайденних українських об'єктів на Україну ще не актуальна, бо нема запоруки, що їх знову не вкрадуть та пішуть знову на продаж.

Велика стаття Володимира Поповича про Василя Хмелюка є поширеною пра-

цею цього автора, поміщеною вже давніше в журналі „Сучасність“. Це стаття енциклопедичної ширини та докладної. Василь Хмелюк залишив Україну в 1920 році, побував один рік у Польщі, відтак переїхав до Парижа, де помер в 1986 р. Не був це тільки малюв, але й поет, який писав українською та французькою мовами. Попович записав його до визначних митців експресіоністичного стилю.

Коротка як на сюжет, але дуже змістовна стаття Володимира Шиприкевича про українську церковну архітектуру. Описані дерев'яні та муровані церкви, передаючи їх історичний розвиток, змінливість їх архітектурних стилів, від первинних грецьких, через ренесанс, барокко, яке описує докладно, до класицизму, і вкінці до опису церков, під впливом романтизму почали знову включати форми давніх церков. Велику увагу присвячує він також внутрішньому оформленню церков, з чого доводиться, що фрески і мозаїка поновились відразу, іконостає аж коло століття. Закінчує статтю твердженням, що питання якої архітектури мають бути наші церкви на поселенні, ще не розв'язано.

Мистецька хроніка, яка починається з днем 30-го листопада 1988 р. обіймає короткі повідомлення про 78 виставок.

В журналі 22 кольорові репродукції найкращої якості. Приєднати увагу своєю майстерністю портрет скульптора В. Сім'яненка роботи Петра Мегики та кольористично багатий портрет австралійського поета Андрія М. роботи Тимофея Мисака. Крім цього 49 чорно-білих репродукцій. Любо цікаво охоплюють різні роди мистецтва, такі як краєвиди, мертву природу, портрети, релігійне мистецтво, архітектуру та різьбу різних митців українських напрямів.

В цьому його числі, в цьому його числі. Одного тільки не можна додати: щоб число друкованих копій переступило 1,000.

Володимир Баран

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в четвер, 15-го березня 1990 р. ввечері несподівано помер на удар серця наш Дорогий Муж, Батько і Дідусь

бл. п. ІВАН БАРОН

нар. 24-го вересня 1919 р. в Northampton, Pa

ПАНАХІДА в неділю, 18-го березня в похоронному заведенні Homestead, Кергонксон, Н. Я. о год. 7-й веч.

ПОХОРОН у понеділок, 19-го березня о год. 10-й ранку в церкві св. Трійці в Кергонксоні, Н. Я., а після на місцевій цвинтарі.

У глибокому смутку:

дружина — ДАРІЯ ЦАПАР-БАРОН
син — ІВАН з дружиною АННОЮ
та внучкою МАРТУСЕЮ
брат — ВАСИЛЬ в Україні
сестра — ТЕКЛЯ в Франції
та ближчі і дальша Родина в Америці і Україні.

Бажаючи, замість квітів на саїжу могилу складати пожертви на дітях Чорнобиля.

З глибоким сумом повідомляємо, що 16-го березня 1990 року у Філадельфії померла, не доживши до своєї четвертої весни,

Ганна Андріївна Сверстюк,

народжена в Києві 2-го травня 1986 року.

Ганнусі лишилась незагойну рану в серці своїх найближчих:

батьків — МАРІА та АНДРІЯ
бабусь — ЛІДІА та ТАМІЛА
дідуся — ЄВГЕНА і ПЕТРА
тітки — КАТЕРИНИ
тітки — ВІРА з родиною
родичів — ОЛЬГА і ЛІДІА
а також численних друзів — дітей і дорослих — у різних країнах світу, а особливо в Америці і в Україні!

ПОХОРОН відбувся 19-го березня в українській автокефальній православної катедрі св. Володимира у Філадельфії о год. 30. зв. ранку на українському православному цвинтарі в С. Бавнд Брук, Нью Джерзі — о год. по полудні.

Замість квітів на могилу Ганнусі родина просить складати пожертви на Фонд ім. Ганнусі Сверстюк для порятунку дітей, у яких забрав здоров'я Чорнобиль.

Розповідь...

(Закінчення зі стор. 2)

Майор знає про існування такої програми, знає, що вона продовжує здійснюватися. Я не можу назвати конкретних імен, але певен, що офісери КГБ діють навіть в Єрусалимі, ховаючись за духовним саном.

Особливо багато уваги КГБ приділяє совєтсько-американським антикомуністичним організаціям. Було багато спроб заслати своїх людей в ізраїльську розвідку Моссад, але з цього нічого не вийшло, бо жоден з живих після виїзду не захотів продовжувати співпрацю з КГБ.

Я був науковцем, — розповідає майор. — Потім мені запропонували працювати в КГБ. Вій установа не прийняла запитання. Там тільки відповідають на запитання. Кар'єра кожного працівника визначена наперед. Мене призначили до "вищого ешелону". Чому — не знаю, але отримавши доступ до найсекретнішої інформації, я зрозумів різницю між словами і діями. Тоді я почав уважно вивчати твори Леніна, Маркса, Енгельса і перед мною розкрилася правда. Я зрозумів, що система в країні, де я живу, найжорстокіша за всю історію людства.

Шеймов знав, що крім втечі в нього є три шляхи: виступити проти, за що його негайно знищать; організувати групу спротиву, але значок методи КГБ передбачав, що такий спротив дуже скоро буде розкритий; застрелитись, але не хотів зробити системи такий подарунок. Тому обрав четвертий шлях — втечу. Тепер він прагне пояснити західному світові чим є насправді Совєтський Союз і до чого виступи Союз привів. Ота видимість певної демократизації. Добрими намірами Горбачова прокладено дорогу в пекло. — заявив Шеймов і додав, що історія не знала ще прецеденту,

ЦІНИ ОГолошень
в щоденнику "Свобода" та у "Ukrainian Weekly"

Ціни оголошень у щоденнику "Свобода"

1 рядок через одну шпальту — за академіч. послугами згідно роз'яснень податків	\$ 6.00
1 рядок через одну шпальту — за приватн. комерц. бізнесов. оголошеннями (забави, фестивалі, концерти, банкетні бані, продажі, дома і т.д.)	\$10.00
Оголошення на 1 шпальту, без огляду на їх зміст по за кожний рядок (1 рядок = 8 шпальт)	\$10.00

На ціни до оголошення включено збірку — коштівне додатково

Фотопродукція на одну шпальту	\$ 8.00
Фотопродукція на дві шпальти	\$10.00
Фотопродукція на три шпальти	\$12.00

Оголошення на чергове число мусить відправити до Адміністрації 2 дні перед початком числа

Ціни оголошень в англомовному тижневику UKRAINIAN WEEKLY (недільне видання)

1 рядок через одну шпальту — за академіч. послугами згідно роз'яснень податків	\$10.00
1 рядок через одну шпальту — за приватн. комерц. бізнесов. оголошеннями (забави, фестивалі, концерти, банкетні бані, продажі, дома і т.д.)	\$20.00

Оголошення на чергове число мусить відправити до Адміністрації 2 дні перед початком числа

Телефонні оголошення НЕ ПРИЙМАЮТЬСЯ, тільки КЛЕПІДИ

1 рядок заповнений рядком за оголошенням висвітлює тільки на спеціальне прозвіня

Приймається оголошення

СВЯТОЧНИХ ВЕЛИКОДНІХ ПОБАЖАНЬ у „СВОБОДІ“

Адміністрація „СВОБОДИ“ запрошує ВШановних Читачів, Установ, Організацій, Товариств, Професіоналів, Купців і все Громадянство передати свої традиційні святочні привіти у збільшеному Великодньому числі, що зайдуть у найдавнішу закутку світу. Великий тираж „СОВОБОДИ“ та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартості і значення.

ЦІНИ ОГолошень

1 цаль через 1 шпальту \$ 7.00	4 цалі через 2 шпальти 40.00
1 цаль через 2 шпальти 10.00	5 цалів через 2 шпальти 50.00
2 цалі через 2 шпальти 20.00	6 цалів через 2 шпальти 60.00
3 цалі через 2 шпальти 30.00	та в інших розмірах

Оголошення приймається | до 4-го КВІТНЯ 1990 р. за новим і старим стилями.

Зголошення святочних побажань, РАЗОМ з ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилати до:

“СВОБОДА”

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

В справі святочних оголошень до поодиноких осіб і підприємств адміністрація телефонувати не буде.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ у четвер, 15-го березня, роз'їзався уряд. Така ситуація заіснувала тільки тому, що прем'єр-міністр Іцак Шамір не погодився на запропоновані умови ЗСА, щоб розпочати ізраїльсько-палестинські переговори. Вислід голосування — 60 до 55. П'ять членів Ортодоксальної Шас партії стрималися від голосування і тим самим повалили існуючий уряд. Шамір не погодився в останній хвилині прийняти запропонований ним компроміс, в якому вимагалось, щоб він прийняв пропозиції представлених Державним секретарем ЗСА Джеймсом Бейкером.

XV-ий семінар хорових диригентів

Композитор Станіслав Людкевич у своїй рецензії на ювілейний концерт хору „Боян“ в Тернополі писав: „Хорове мистецтво не дається так легко взяти в руки прихильцем, а домагається інтенсивного, систематичного, а до того доцільного і фахового школення“. Цим він сказав, що праця над собою як диригента, так і над хором ніколи не є завершена. Диригент повинен завжди шукати нових доріг удосконалення свого знання, удосконалення звуку свого хору, правдивої інтерпретації даного твору. Безперервна праця диригента зі своїм хором може дати великі успіхи. Багато диригентів удосконалюють свої знання диригентури, беручи участь у різних канадських чи американських семінарах, де викладачами є відомі знавці хорово-вокального мистецтва.

Українське Музичне Товариство Альберти вже 12 років організовує щорічні семінари хорових диригентів, на які учасники з різних міст Канади, Америки, Австралії мають нагоду пізнати всі тайни хорово-вокального мистецтва. Програма семінару включає різні теми: робота диригента над партитурою; аналіз нового твору; проблеми художньо-виконавської практики; проблеми інтерпретації твору; майстерність хорового співу; культура мови і дикції; хорознавство; українська хорова музика; техніка диригування; робота диригента з дитячим хором, практична робота семінаристів і хором; вокал — основа хорового співу; методика проведення хорових проб. Багато часу присвячується сучасній музиці: стиль музичної мови, драматургія та виконавські особливості літургійних творів різних композиторів; побудова Літургії, обрядове значення її окремих частин. Важливе те, що учасники кожного року вивчають близько 12 нових хорових творів різних жанрів, запізнаються з характером та специфікою української хорової музики.

Наближається ювілей 100-ліття поселення українців в Канаді, де майже 100-літня діяльність наших хорів залишила глибокий слід, забезпечила культурний розвиток наших громад і тим самим внесла певний вклад у загальну скарбницю музичної культури країни поселення. І хоча дотепер пріоритет хорової діяльності наших хорів у четвер, 15-го березня, роз'їзався уряд. Така ситуація заіснувала тільки тому, що прем'єр-міністр Іцак Шамір не погодився на запропоновані умови ЗСА, щоб розпочати ізраїльсько-палестинські переговори. Вислід голосування — 60 до 55. П'ять членів Ортодоксальної Шас партії стрималися від голосування і тим самим повалили існуючий уряд. Шамір не погодився в останній хвилині прийняти запропонований ним компроміс, в якому вимагалось, щоб він прийняв пропозиції представлених Державним секретарем ЗСА Джеймсом Бейкером.

Найкращий дарунок

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ — НЕОБХІДНА КНИЖКА ДОМА І В ШКОЛІ!

ПОДБАЙТЕ, щоб в кожній публічній бібліотеці була повна і стисла двотомова

Енциклопедія України
в англійській мові

UKRAINE A CONCISE ENCYCLOPEDIA

Університет Торонто

Том I	\$95.00
Том II	\$95.00
Хто замовить ОБА ТОМИ платить	\$170.00

включно з пересилкою

Замовлення — надіслати тільки чеками або ПОШТОВИМИ ПЕРЕКАЗАМИ (М.О.І. сплати)

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

СПОРТОВІ ВІСІ

Редактор Омелья Твардовський

На початку цього року в Естонії побував відомий нині в Україні журналіст в ролі кореспондента київської „Спортивної Газети“ Є. Карельський. У газеті з 22-го лютого ц. р. появилася стаття під заголомком „Говорить і показує“ „Естий ОО“ (Естонський Олімпійський Комітет). У звітній статті Карельський дуже влучно схилов основні факти й оглягав Олімпійський Комітет Естонії, який в часі його візиту відзначав першорічницю своєї активності. Із змісту цього матеріалу наочно виокремлюється, що діючі члени ОО Естонії хочуть стати прикладом для СССР і решти поневолених народів імперії та особливо України й Білорусії — членів ООН. На початку своєї статті Карельський в розділі „Про порад для життя“ писав: „Підбивав підсумки першого в сучасній історії року роботи Олімпійського комітету Естонії. Це була головна мета нашого візиту. Я наша перша зустріч з генеральним секретарем ОО, головним редактором Головної редакції інформації Естонського радіо. Гуннар Пааль знайшов годину до початку засідання колегії. — Історична правда така, що з 1920 до 1936 років естонські спортсмени взяли участь у п'яти іграх літніх Олімпіад, на яких здобули шість золотих медалей (це й понині залишається рекордом). А в році 1951-у, коли СССР став олімпійським державою, було проігноровано ось який факт. Що на території, яка тепер уже входила до складу СССР, діяли до війни національні олімпійські комітети. Зокрема від Естонії в діяльності МОК брали участь двоє попередів. І будемо точними: це сталінський режим припинив силою олімпійський рух у Прибалтиці. НОК Естонії вже не функціонував. А вже ці люди або вихали самі, або їх вислали з батьківщини в числі інших політичних дівчів. Мова не лише про президента Комітету генерала Лайдонера... Сьогодні ми знаємо чимало, на що було нахвалено політичне табу, — розповідає думку Г. Пааль. Мова про відродження діяльності законного органу, яка перервалася разом із порушенням суверенітету. Тож 14 січня 1989 року в залі Академічного театру „Естонія“ повноважними делегатами, членами оргкомітету було декларовано відродження діяльності Олімпійського комітету Естонії (таку назву було прийнято). Президентом ОО обраний міністр закордонних справ ЕРСР І. до речі, колишній заступник голови всеоюзного організаційного комітету „Олімпіада-80“ Арнольд Грен. Віцепрезидентом — відомий вчений з Тартуського державного університету Ато Віру, прес-аташе Аалу Слутц... Отже нам, сказав Карельському Г. Пааль, зрозуміла концепція ново-

го ОО — відновити місце Естонії в олімпійській сім'ї, сприяти участі в Іграх. Г. Пааль готовий до нашого запитання щодо „медальних шансів“, наприклад, у командних видах. Так, один з героїв баскетбольної збірної СРСР у Сеулі, гравець з „Калева“ (Естонський клуб — О. Т.) Тійт Соок найшвидше не стане олімпійським чемпіоном у разі виступу за сучасну естонську команду. Та це була б команда олімпійської Естонії. Ідея відродження місця в міжнародному олімпійському русі могла б реалізуватися й у такий спосіб. Рівноправні члени союзної Олімпійської асоціації — НОКи республіки — не просто беруть від неї повноваження на своїй території, а й виходять на прямі міжнародні контакти. У Москві начебто не заперечують розвивати, на місцях вирішувати. Але сьогодні МОК не спілкується з ОО радянських республік, а тільки з НОК СРСР. І от його, вважають Г. Пааль і його колеги, треба перебудувати. Бо він — не працездатний орган. Естонська спортивна громадськість далека від якогось екстремістського сепаратизму. Просто ком нинішня система НОК, як кажуть, не задовольняє, треба її міняти. Щоб республіканські ОО мали не суцільні обов'язки, а й права. Для цього, відмітив Пааль, нам усім треба навчитися поважати демократичні засади. Якби ОО Естонії зміг використати історичний фон, то це був би прецедент і шанс для інших. А вже ви, — стверджує до Карельського Г. Пааль, — Україна, та Білорусія — члени ООН. І така потужна спортивна держава як Україна просто повинна спробувати заявити себе в олімпійському домі. Від підтримки розроблених у Таллінні ініціатив іншими регіонами СРСР тах залежатиме майбутнє визнання всіх їх Міжнародним олімпійським комітетом... Шифр до когорти МОК — це присутність у міжнародних федераціях. Тільки так розуміє свій шлях до мети олімпійська Естонія... Вдаліших рядках Карельський подає про чергові успішні кроки спортивної Естонії в організаціях спортивних клубів і Федерації та їх надії осягнути бажаної мети. В післяслові до цієї статті, пише Радченко, майстер спорту, фіналістка XVII Олімпійських ігор, написала: „Знайомлячи читачів зі справами Олімпійського комітету Естонії і з поглядами генерального секретаря ОО Естонії Г. Паала на подальший розвиток олімпійського руху в межах республіки СРСР, не маємо на меті ятрити душі земляків питанням про створення такої ж організації на Україні. Не маємо, бо ближнім часом збираємося представити на читальний референдум, на всенародне обговорення проект Статуту Олімпійського комітету України. Саме в очікуванні на таку публікацію нам здається своєчасним ознайомити майбут

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО СТЕБЕЛЬСЬКИЙ, член УНС Відд. 108-го ім. св. о. Миколая в Чикаго, Іл., помер 28-го січня 1990 року на 75-му році життя. Нар. 1914 року в Лисичанську, повіт Бережан, Україна. Членом УНС став 1961 року. Залишив у спадку Дружину Пелагію, сина: Романа, Івана та Микона з дружиною Стефою і дитин: Парисом, Галиною, Лесом та Богданом, та двоє онуків. Похорон відбувся 31-го січня 1990 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Іл. Вічна Йому Память!

СТЕФАН ПАНЬКІВ, член УНС Відд. 148-го ім. Непорочної Діви Марії в Лисичанську, Іл., помер 4-го лютого 1990 року на 42-му році життя. Нар. 1-го квітня 1947 року в Німеччині. Членом УНС став 1983 року. Залишив у спадку маю Катерину, брата Володимира і сина Степана. Похорон відбувся 6-го лютого 1990 року на цвинтарі св. Хреста в Лисичанську, Іл. Вічна Йому Память!

Секретар

АНАСТАЗІЯ КОРИЛКО, член УНС Відд. 291-го ім. Т. Шевченка в Клівланді, Огайо, померла 11-го лютого 1990 року на 90-му році життя. Нар. 2-го червня 1900 року в Півдній Україні. Членом УНС стала 1938 року. Залишила у спадку сина Микона, невістку Марію і двоє онуків. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія в Пармі, Клівланд, Огайо. Вічна їй Память!

Віра Непора, секр.

МИХАЙЛО ЗЕДИК, член УНС Відд. 113-го ім. „Україна“ в Делрі, Па., помер 28-го грудня 1989 року на 84-му році життя. Нар. 28-го серпня 1905 року в Ст. Марії, Ва. Членом УНС став 1960 року. Залишив у спадку дружину Марію. Похорон відбувся 1-го січня 1990 року на цвинтарі церкви св. Марії в Бреддінг, Па. Вічна Йому Память!

Френк Кузнецов, секр.

ня з представниками усіх обласних спортивних комітетів і буде, як ми про це вже сказали на початку післямови, надруковано у „Спортивній газеті“, — закінчила свої думки Л. Радченко.

Як бачимо із поданих матеріалів, до зрушення з місця в організації Олімпійського Комітету в Україні у великій мірі причинилися спортивні діячі малолетніх народів Естонії і Литви. Ще недавно й сама Л. Радченко не була прихильницею (не знаємо по волі, чи неволі?) створення ОО України. Естонія, Литва вже мають свої ОО, завдяки яким любители українського спорту розпочали різні акції, які врешті примусили досі невеличкі спортивні чиновників в Україні до дії. Дивуватися до тієї дуже важливої ділянки НРУП.В цей час, як в Естонії й Литві їх Народні Рухи вповні включилися до відродження національного спорту і організації Олімпійських Комітетів, НРУП на своєму з'їзді чомусь обмовився про спорт скромною фразою.

О. Твардовський

ПОПРАВКА
Автором статті „Союз Українок вітає Вірлянну Ткач“, яка була надрукована в „Свободі“ в четвер, 15-го березня, є Люба Гавур — Ред.

ШКІРНІ НЕДУГИ РАК ШКІРИ ВЕНЕРИЧНІ ХВОРОБИ ЗАБІГИ ПРОТИ ВТРАТИ ВОЛОССЯ ЗАСТРИКИ COLLAGEN ЛІКУВАННЯ ЗМОРЩОК JIM BARAL, M.D. ЛІЦЕНЗІЙОВАНИЙ ДЕРМАТОЛОГ
Центр американської дерматології
(212) 247-1700
210 Central Park South New York, N.Y. (bet. 57th & 7th Ave.)
Медіаге приймає тільки за домовленістю
Працюємо в суботу
Можете знайти нас скоро в NYNEX Yellow Pages

Іван Кедрин
У МЕЖАХ ЗАЦІКАВЛЕННЯ
ІСТОРІЯ, ПОЛІТИКА, ПРЕСА, СИМПОЗІЙ, РЕЦЕНЗІЇ
Стор. 542, ціна \$20.00 з пересилкою
СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Можешати стати членом Держ. об'єдн. в разі 6% ставкового податку

НА СВАТА: ВЕЛИКИЙ ВИБІР ДАРУНКІВ — кераміка, різьба, вишивки, карточки.

ДО ВІНАЙМУ
ДО ВІНАЙМУ ТРИ КІМНАТНЕ МЕШКАННЯ Ірвінгтон, Н. Дж. від 15-го березня 1990 р. або від 1-го квітня 1990 р. Тел.: (201) 374-8842 (одну або дві особи)

НА ПРОДАЖ
НОВА УМЕБЛЬОВАНА ХАТА, в гарній околиці, біля озера, в суцільній осялі „Верховина“ в Glen Spey, N.Y., до вінайма, дуже дешево.
Тел.: (718) 948-4304

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУІС НАГРО — директор Родина ДМТ-принтер
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y. 10009 (212) 674-2568